

TIPS VOOR EEN TOTAALANPAK VAN BLOEDLUISBESTRIJDING

Meer dan 90% van de Belgische leghennenbedrijven kampt met rode vogelmijten, beter bekend als bloedluizen. Om de pluimveehouders te helpen bij de aanpak van deze parasieten startten DGZ en Proefbedrijf Pluimveehouderij in 2015 het project 'Dermanyssus'. Dit project loopt op zijn laatste benen. Uit de voorlopige resultaten blijkt nog maar eens dat de bestrijding van bloedluizen veel verder gaat dan enkel het kiezen van een product om te behandelen. Een totaalaanpak is onontbeerlijk. – *Viviane Aerts, DGZ*

In dit artikel brengen we een hele reeks praktische tips waar je mee aan de slag kan gaan.

Voorkomen is beter dan genezen

De leghennenhouders die deelnemen aan het project ervaren insleep vanuit de mestopslag en verspreiding via de mestbanden – zowel in als tussen de stallen – als het grootste risico voor insleep en verspreiding van bloedluizen op het bedrijf. Om dit risico te beperken, is het nuttig om bij de behandeling van de stal extra aandacht te besteden aan de mesttransportbanden en mestbeluchting. Het is ook belangrijk om andere, moeilijk bereikbare maar vaak besmette plaatsen zoals het voersysteem en de in- en uitgangen van lucht tunnels te behandelen. Pas op deze plaatsen ook extra tussentijdse behandelingen toe. Gebruik eventueel een mestbandvernevelaar om de mest te behandelen tegen bloedluizen. Vergeet de mestschuur niet. Maak deze leeg tijdens de leegstand, reinig en

ontsmet, en behandel. Vergeet bij het behandelen van de stal niet om ook al het losse materiaal en de uitrusting te behandelen.

De leghennenhouders die deelnemen aan het project beschouwen insleep via de nieuwe hennen, materiaal en uitrusting, eiercontainers en bezoekers als het tweede grootste risico. Om dit risico tegen te gaan, kan je het opfokbedrijf bezoeken en checken of dit bedrijf een eventuele bloedluisbesmetting heeft. Zijn de opfokhennen besmet, laat ze dan tijdens de opfok behandelen. Vraag de hennen te vervoeren in gereinigde containers, bij voorkeur gereinigd in een wasstraat. Vraag bij elke levering een attest 'Gereinigd en ontsmet transportmateriaal'. Controleer zelf de containers bij aankomst op je bedrijf. Laat enkel eigen personeel de dieren opzetten of vraag de opzetterploeg te douchen en voorzie voor hen bedrijfseigen kledij. Ook de insleep van bloedluizen uit de vorige ronde vormt volgens de leghen-

houders die meewerken aan het onderzoek een belangrijk risico. Reinig en ontsmet daarom de stal zeer intensief tijdens de leegstand (zie kader). Behandel tegen bloedluizen net voor de opzet van de stal of kort na de opzet. Hou de

.....
Bloedluizen komen niet enkel in de zomer voor, maar ook in andere seizoenen.

bloedluizen de hele ronde onder controle. Behandel indien nodig ook net voor het vertrek van de dieren. Zijn er meerdere stallen op het bedrijf, behandel deze dan tegelijkertijd na de reiniging. Laat geen huisdieren toe in de bedrijfsgebouwen. Ook ongedierte kan bloedluizen op het bedrijf verspreiden en moet bestreden worden.

Kadavers in de stal vormen al snel een reservoir voor bloedluizen. Verwijder ze daarom altijd zo snel mogelijk en minstens twee keer per dag. Breng de kadavers onmiddellijk naar de opslagplaats. Gebruik hiervoor aparte handschoenen per stal. Controleer altijd de minst besmette stal als eerste. Vergeet niet de kadavertonnen en de kadaveropslag regelmatig te reinigen en te behandelen. Gebruik aparte kledij per stal. Dit betekent apart schoeisel, kledij én hoofddeksel, zowel voor de pluimveehouder, het personeel als de bezoekers. Tracht het omkleden zo gescheiden mogelijk per stal te houden en voor elke stal apart verzorgend personeel te voorzien. Beperk de beweging in de stal zo veel mogelijk. Zo verspreiden bloedluizen zich minder snel. Controleer de stal daarom beter twee keer per dag grondig in plaats van meerdere keren een snelle controle uit te voeren.

Meten is weten: monitoring

Een regelmatige controle van de stal is essentieel bij het bestrijden van bloedluizen. Zo worden de eerste bloedluizen snel opgespoord en kan het beste moment om een behandeling te starten bepaald worden. Met een regelmatige monitoring is het ook mogelijk om het effect van een behandeling te meten. Het project 'Dermanyssus' gebruikte voor de monitoring het Mite Monitoring Systeem (MMS-methode) in combinatie met bloedluisvallen. Het project 'Dermanyssus' is een samenwerking van Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en het Proefbedrijf Pluimveehouderij. Het wordt gefinancierd door de FOD Volksgezondheid en loopt eind dit jaar af. Dermanyssus wil de pluimveehouders nieuwe bestrijdingsmethoden aanreiken en hen motiveren om een doeltreffend bestrijdingsplan te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering. Twintig professionele leghennenbedrijven, twee groepen van elk tien bedrijven, nemen deel. Het gaat om een groep met en een groep zonder bedrijfsbegeleiding (monitoringsbedrijven). Per groep zijn er vier bedrijven met een verrijktekooisysteem en zes bedrijven met een voliëresysteem. Identieke systeembouw en type per groep. Op de deelnemende bedrijven wordt de besmettingsdruk nagegaan tijdens een volledige ronde. Voor de ronde van start gaat (op het eind van de vorige ronde) wordt de besmettingsstatus van de stallen onderzocht met behulp van het Mite Monitoring Systeem (MMS).

Tijdens de ronde wordt op elk bedrijf de evolutie van de besmettingsdruk in de stal opgevolgd met bloedluisvallen. Dit start wanneer de leghennen 21 weken oud zijn en loopt gedurende tien maanden. De automatische telling van het aantal bloedluizen in deze vallen resulteert in een absoluut getal. Het project evalueert ook het effect van de bedrijfsbegeleiding door de bedrijfsdierenarts op de preventie en bestrijding van rode vogelmijt op het pluimveebedrijf.

Behandel tijdig, grondig, op juiste tijdstip en herhaal

Een succesvolle bloedluisbestrijding betekent tijdig starten met behandelen. In de praktijk wordt vaak te lang gewacht waardoor de bloedluizen niet meer onder controle te krijgen zijn. Als je een behandeling start, doe dit dan grondig en herhaal regelmatig. Is een behandeling nodig, hou dan rekening met de levenscyclus en de levenswijze van de bloedluizen. Het zijn lichtschuwe parasieten die zich overdag verschuilen op donkere plekken. 's Nachts verlaten ze hun schuilplaats op zoek naar hun gastheer – de kip – om een bloedmaaltijd te nemen. Behandel de stal daarom tijdens de donkere periode. Dan zijn de bloedluizen actief en is de kans groter dat ze geraakt worden door de bestrijdingsproducten.

Het project bevestigt dat bloedluizen niet enkel een zomerprobleem zijn maar ook in de andere seizoenen kunnen voorkomen.

Waag je niet op glad ijs

Gebruik tot slot enkel producten die toegelaten zijn voor de bestrijding van bloedluizen in pluimveestallen. Een lijst van de toegelaten biociden vind je op de website van de FOD Volksgezondheid (www.health.belgium.be/nl/listebiocidenpdfnl). Raadpleeg de bedrijfsdierenarts voor meer informatie over diergeneesmiddelen geregistreerd voor de bestrijding van bloedluizen.

Denk op termijn

Bij het behandelen van de stal tegen bloedluizen moet je vermijden dat de bloedluizen resistent worden en dus minder gevoelig zijn voor het bestrijdingsproduct. Volg daarom altijd nauwkeurig de aanbevelingen van de fabrikant van het bestrijdingsproduct. Herhaal de behandeling ook altijd volgens het voorschrift of de bijsluiter. Regelmatig veranderen van product en het combineren van verschillende producten verminderen de kans op resistentievorming. ■

GOED BEGONNEN IS HALF GEWONNEN

De leegstand is het ideale moment om het aantal bloedluizen dat overgebleven is van de vorige ronde tot een minimum te beperken. Zo vermindert het risico op besmetting van de nieuwe ronde en is er minder snel een behandeling nodig.

Achtergebleven trossen bloedluizen vermeerderen zich snel. Inventariseer daarom op het einde van de ronde de plaatsen met de meeste bloedluizen en geef deze extra aandacht tijdens de reiniging en de stalbehandeling.

Het moment waarop tijdens de ronde de eerste bloedluizen in de valletjes te vinden zijn, wordt het langst uitgesteld als je tijdens de voorafgaande leegstand een grondige droge en natte reiniging combineert met een behandeling van de stal.

Hou de besmettingsgraad van de stal tot het einde van de ronde onder controle. Als je dit doet, dan zijn er tijdens de leegstand minder drastische inspanningen nodig om tot hetzelfde resultaat te komen.

Voor meer informatie of met vragen kan je terecht bij je bedrijfsdierenarts of bij DGZ, tel. 078 05 05 23 of helpdesk@dgz.be.